

maa dog derom sige, at der er foregaaet en væsentlig Forskydning i hele Opfattelsen af dette Forhold, og jeg kan ikke være med til at kaste Sten paa den højtærede Finansminister for hans Stilling i denne Sag, om end jeg vil stræbe — forhaabentlig i god Overensstemmelse med Ministeren — at faa noget rettet derved, thi, som jeg allerede gjorde opmærksom paa, stemte vi den Gang her i Folketinget for flere af disse Satser, som Ministeren nu maa høre ondt for. Der var ganske vist andre, hvor vi vare længere nede, men det maa erindres, at i Toldkommissionen, hvor Venstre i mere udstrakt Grad gjorde sine Krav gældende, end det kunde ske under det Køedt-Lüttichauske Kompromis, var man meget højere oppe. Paa disse Satser bevægede vi os, det indrømmer jeg — man skal altid indrømme sine Vildfarelser — i en Vildfarelse. Vi havde ikke faaet Øjnene op for, i hvilken Grad disse Artikler — det kunde maaske undskyldes paa en Tid, der ligger saa langt tilbage — vare i Færd med at gaa over fra at være Luksusartikler til at blive Forbrugsartikler for den almindelige Mand. Konserves vare vi med en vis konservativ — undskyld denne ufrivillige Brander —, en vis gammeldags Betragtning, tilbøjelige til at opfatte som en Luksusartikel, men det er meget rigtigt, som det ærede Medlem for Saksjøbing (Rørdam) fremstillede det, at adskillige Konserves nu ere gaaede ind i det almindelige Forbrug, ogsaa i Arbejderklassen. Paa samme Maade er der en glædelig Udvikling med Hensyn til Frugt. Vi udvikle os heldigvis mere og mere i vegetariansk Retning. Derfor tænker jeg ikke, vi ende med at blive fuldstændige Vegetarianere, men jeg finder, det er udmærket godt, at vor Ernæring i højere Grad end hidtil gaar over til Frugt og Grøntsager. Det havde vi ikke Blik for den Gang. De indførte Frugter betragtede vi som Luksus ligesom de hermetisk lukkede Sager. Den Forskydning, der var fremkommen, fik sit første Udtryk i Folketingets Tagen-Afstand fra Toldkommissionens Standpunkt i Nedgangen, ikke paa de hermetisk lukkede Varer, der holdt vi den høje Told, men paa Frugter og Syltetøjer af forskellig Art. Det er der, den højtærede Finansminister nu igen er gaaet noget opad. Jeg mener ikke, dette er den rette Vej at gaa. Jeg mener, vi skulde hellere fortsætte i den samme Linie, som Folketinget gik i Forhold til Toldkommissionen. Det er imidlertid sikkert af den Slags Ting, vi nok kunne blive enige om. Jeg ser ogsaa med

Beklagelse, at Biskuit og Kakes uden Sukker, som vi fik toldfri i 1897, nu ere gaaede over til at fortoldes med 12 Øre, ligesom Biskuit og Kakes med Tilsætning af Sukker.

Vintolden og den dermed i Forbindelse staaende Stempelafgift paa Vin skal jeg af praktiske Grunde ikke komme nærmere ind paa her. Jeg har mange Indvendinger at gøre mod Enkeltheder i denne Lov, og det er for mig ikke en Gang sikkert, at Princippet i Loven til syvende og sidst lader sig gennemføre. Men jeg ønsker at udtale min Anerkendelse af det, der har været Tanken med dette Forslag, og som er den samme, som vi i Mindretallet i Toldkommissionen i sin Tid havde. Jeg erkender, at den højtærede Finansminister her har tilstræbt at naa to udmærkede gode Ting: for det første en Beskatning efter Værdi — det er naaet her ved en Stempelafgift i Forhold til Varens Detailpris — og dernæst at undgaa at skabe en stor kunstig Beskyttelse for indenlandsk Vinfabrikation og indenlandsk Vinforfalskning, som vilde være fremkommen ved, at man havde fulgt Toldkommissionens Forslag i sin Tid med den store Forhøjelse af Vintolden uden nogen indenlandsk Afgift. Det er to meget gode og sunde toldpolitiske Formaal, som den højtærede Finansminister har søgt at faa realiserede i dette Forslag, og derfor vil jeg foreløbig udtale min Anerkendelse.

Jeg kommer saa til den store Gruppe, Produktionsfornødenheder og Hjelpestoffer. Her ligger efter min Mening Toldlovens største Betydning. Det er fortræffeligt, at man kan regne ud, at en Landarbejder faar saa og saa meget mindre at betale i Told paa de Artikler, han bruger, at en Haandværkssvend i en Provinsby faar saa og saa meget mindre, en Arbejder i København saa og saa meget mindre at udrede, men dels ere disse Beregninger altid usikre, dels er der, hvor stor Vægt jeg end tillægger dette, at de, som have lidt i Forvejen, ikke blive plukkede af Staten — og jeg tillægger det overordentlig stor Vægt —, for mig endnu væsentligere Interesser knyttede til Toldloven, og det er Nedsættelsen af Tolden paa Raa- og Hjelpestoffer. Det er nemlig ved en Nedsættelse paa Tolden af Raa- og Hjelpestoffer, at vi sætte vor Industri, vort Haandværk, vort Landbrug, vort Fiskeri, alle vore Erhverv i Stand til at arbejde paa en saa billig og hensigtsmæssig Maade som muligt, gøre dem mere konkurrencedygtige baade paa Indlandets og